

Branko Pavlović,
član Izvršnog komiteta Generali
osiguranja i predsednik Udruženja
aktuara Srbije

■ **Aktuari su osposobljeni da pomognu svojim klijentima, uključujući i poslodavce, u donošenju ispravnih odluka i razvoju efikasnih rešenja za očuvanje svoje budućnosti u svetu koji se konstantno menja**

Koliko se poznajemo?

Da li znate ko je bio najpoznatiji aktuar na ovim prostorima? U kojim delatnostima aktuari rade? Šta znači reč aktuar?

Odgovor na prvo pitanje je Jovan Jovanović Zmaj! On je 31.07.1860. godine imenovan za aktuara novosadskog Magistrata. Ovo zbunjuje čak i ljude koji se bave osiguranjem. Kako je lekar i pesnik mogao biti aktuar? Objašnjenje postaje nepotrebno ako znamo da je izvorno značenje reči aktuar bilo sudski pisar.

Ovaj tekst ima za cilj da pomogne onima koji nisu dovoljno upoznati sa radom aktuara, kako bi razumeli kada i zašto je potrebno, a kada neophodno, potražiti aktuarske usluge. Tekst je nastao na osnovu dokumenta Međunarodnog udruženja aktuara o aktuarskim vrednostima, koji je Izvršni komitet usvojio 2013. godine.

Aktuari su osposobljeni da pomognu svojim klijentima, uključujući i poslodavce, u donošenju ispravnih odluka i razvoju efikasnih rešenja za očuvanje svoje budućnosti u svetu koji se konstantno menja. Klijenti su im vlade, regulatori, fondovi, industrija, preduzeća i pojedinci. Aktuar je profesionalac koji je obučen da proceni trenutne finansijske posledice budućih potencijalnih događaja. Aktuari, pre svega rade, u oblastima kao što su: životno osiguranje, imovinsko osiguranje, upravljanje rizicima u poslovanju preduzeća, zdravstveno osiguranje, finansiranje zdravstva, investicije, korporativne finansije, bankarstvo, finansijske usluge, penzije i druge beneficije zaposlenih, kao i u socijalnoj zaštiti, ali nisu ograničeni samo na navedene oblasti.

Nacionalna aktuarska udruženja okupljaju članove na osnovu njihove stručnosti i obrazovanja i postavljaju standarde profesionalnog ponašanja za svoje članove. Udruženja aktuara podržavaju svoje članove da se stalno profesionalno usavršavaju i doprinose javnoj debati o pitanjima koja se tiču dobrobiti društva u celini. Aktuarska profesija podrazumeva da su interesi javnosti iznad interesa aktuarske struke i njenih članova.

Svako ko želi da postane redovan član nacionalnog udruženja aktuara, koje je punopravni član Međunarodnog udruženja aktuara, mora dokazati vladanje aktuarskom naukom. Takođe, se obavezuje da će poštovati kodeks profesionalnog ponašanja i u suprotnom podleže disciplinskom postupku. Zbog toga je aktuarski savet klijentu ili poslodavcu dat sa integritetom, objektivnošću i nepristrasnošću.

Aktuari su uključeni u procenu i upravljanje nizom rizika koji utiču na poslovanje njihovih klijenata. Koriste statističke tehnike u izradi modela kako bi procenili verovatnoću i intezitet budućih događaja i potencijalnu varijabilnost finansijskih rezultata. Aktuari, takođe, pronalaze načine da smanje finansijski uticaj neželjenih događaja koji se dešavaju, kako bi obezbedili sigurnost i zaštitu za svoje klijente. Poznaju tehnike za obezbeđenje relevantnih, pouzdanih i realnih rešenja za složene finansijske i druge probleme kao i neizvesne događaje, koji se mogu javiti tokom dugih vremenskih perioda, koristeći proces kontrole za praćenje i poboljšanje predložene rešenja kroz vreme. Aktuari često saraduju sa drugim stručnjacima (računovodama, revizorima, advokatima, menadžerima rizika, itd.) u pripremi finansijskih izveštaja i u pregovorima korporativnih spajanja ili akvizicije, svedoče kao veštaci u sudskim sporovima, bave se aktuarskim procenama raznih rizika vezanih za osiguranje, penzije itd. Aktuari, takođe, redovno rade sa političarima i donosiocima odluka (rukovodiocima i članovima uprava društava za osiguranje i penzionih fondova, visokim funkcionerima i državnim službenicima).

Rad aktuara može biti izuzetno složen i izazovan. To često podrazumeva primenu verovatnoće i vremenske vrednosti novca kroz modele koji su dizajnirani da razumno predstavljaju stvarnosti pomažu u analizi određene situacije. Da bi to uradio, aktuar mora biti dobro obučen u izboru odgovarajućih podataka, metoda i pretpostavki.

O aktuarstvu možete saznati višena sajtu Udruženja aktuara Srbije: www.aktuar.rs ■